

fra Rettergang. Dette anseer jeg for urigtigt, og af Alt, hvad der er blevet anført for den modsatte Anskuelse, har jeg ikke paa nogen Maade kunnet lade mig overtyde. Jeg betragter Embedsmandens Stilling til Staten saaledes, at jeg, ved Siden af at kræve Sver af ham som en god Borger, betragter hans Forhold som et Contractsforshold. Han helliger Staten sin Tid og sine Kræfter, og Staten tilsiger ham derfor bestemte Indtægter. Det er et Contractsforshold, som han maa kunne fordrø opretholdt og gennemført med den samme Sikkerhed og Nøiagtighed som ethvert andet Contractsforshold, og han maa have den samme Garanti for dets Opretholdelse, som man har med Hensyn til andre lignende Retssforhold. Den Løn, som Staten engang har tilsagt en Embedsmand, er ham ligesaa uundværlig, som private Indtægter ere for enhver Privatmand, og Tilsagnet derom ligesaa helligt som et Tilsagn af en Privatmand om en eller anden Ydelse; jeg kan idetmindste slet ikke see nogen som helst Forskjel derpaa. Kun ved Domstolene have vi den Sikkerhed og den Garanti, som der bør have. Jeg kan ikke see, at der er den mindste Grund til i dette Tilfælde at afvige fra den almindelige Grundsetning, at Enhver skal kunne forfølge sin Ret for og faae den hævdet ved Domstolene. Vi have hidtil opretholdt denne Bestemmelse, og jeg seer ikke, at den kan medføre den mindste Betænkelighed. Man beraaber sig paa, at der har været nogle Processer af en saadan Art, og at Embedsmændenes Ret til at gaae til Domstolene altsaa har givet Anledning til en vis Uleilighed. Ja, men det gjør jo Rettsordenens Opretholdelse i Landet overhovedet; den giver altid Anledning til en vis Uleilighed. Saadanne Sager kunne vel give Domstolene nogen Beseftigelse, men ved Siden af den øvrige Beseftigelse, som disse alligevel have for at opretholde alle andre Contracter, kan dette dog vistnok gaae med, og jeg seer ikke, at den Byrde, som der her er Tale om, eller den Udgift, der herved kan opstaae for Regjeringen, har nogen som helst Betydning. Man vil maafee sige, at der dog har været et ikke ringe Antal Processer af denne Art, men det har kun været i Begyndelsen, efterat visse nye

Love vare udfomne, og de derunder omtvistede Spørgsmaal ere alle, saavidt jeg veed, væsentlig blevne behandlere og afgjorte i den rigtige Form, idet man har betragtet de opstaaende Retsspørgsmaal, skjøndt de angif Manges og Manges Rettigheder, som afgjorte ved et enkelt Præjudicat i en enkelt Sag. For at jeg skal nævne et Exempel, har man saaledes anseet Spørgsmaalet om, hvorvidt Kvartee penge skulde komme i Betragtning ved Officerens Pension, som afgjort ved en enkelt Sag; nu, da Lønningsforholdene ved Hæren ere forandrede, er dette Spørgsmaal jo bortfaldet, men tidligere var det af Interesse, og det blev, som sagt, afgjort ved en enkelt eller allerhøist ved to Domme. Der har ganske vist været nogle flere Processer om Pensionsspørgsmaal, men man maa ogsaa lægge Mærke til, at disse Processer tildeels have angaaet noget mere Bigtigt end Pengespørgsmaal, idet de nemlig tildeels have dreiet sig om saadanne Afstedigelser, ved hvilke Regjeringen har sagt, at der ikke kunde tilkomme de Afstedigede fuld Pension efter Pensionsloven, men at de skulde behandles efter den særskilte Paragraph i denne Lov, der angaaer Afstedigelse af Embedsmænd, der ikke fuldstændig have opfyldt deres Pligt. Men i saadanne Tilfælde har det altsaa gjældt om de Paagældendes Væ, og den vilde man dog vel aldrig affære dem Udgangen til at kunne værne om ved Domstolene. Man har ogsaa fremhævet, at visse Domme vare faldne besynderlig gunstig ud for Embedsmændene, men jeg veed ikke, at vi have nogen Ret til saaledes at kritisere Domstolenes Afgjørelse. Jeg troer, at vi maae antage, at, hvad de domme, er Ret. Ere Domstolene komne til at affige en Dom, der med Hensyn til Rettsbestemmelserne maa anses for lovlig, som i Realiteten har været gunstig for vedkommende Embedsmand, fordi Rettsbestemmelserne have været affattede saaledes, at de maatte føre til dette for ham gunstige Udfald, der maafee er gunstigere, end det burde være, da kan Følgen deraf kun blive, at vi maae see fremtidig at affatte de Rettsbestemmelser, der kunne blive Gjenstand for Trøtte, noget bedre, og Følgen bør ikke blive den, at vi affære Embedsmændene en Ret, som tilkommer dem